

Den eneste Sag paa Dagsordenen var:

Fortsættelse af første Behandling af Forslag til Lov om Rettens Pleje.

Forhandlingen genoptoges.

Bærentsen: De Talere, der havde Ordet i Gaar, have alle taget en fremtrædende Del i Arbejdet for Forberedelsen af denne Sag. Naar jeg nu i Dag skal begynde, vil jeg først rette en Tak til dem, og tillige til alle de Mænd, der før dem have arbejdet i Sagen. Det er jo saaledes, at denne Sag i mange Aar har staaet paa Dagsordenen og har ventet paa sin Løsning, og man kan sige, at det er Landets allerbedste Kræfter inden for Juristerne, der have taget Del i Arbejdet paa den. Den fremtræder derfor ganske sikkert nu saaledes, at man maa sige, at det vil være en Ære for Landet, om den gennemføres. Det er ganske vist saaledes, at mange kunde have ønsket, at denne store Reform var bleven gennemført for en Del Aar siden, men paa den anden Side har den Udsættelse, som Sagen har faaet, vistnok haft den gode Følge, at man nu kan bygge paa Erfaringer, der ere gjorte andet Sted i Mellemtiden — jeg sigter særligt til de Erfaringer, der ere gjorte i vort Naboland, Norge, hvis Forhold i saa mange Henseender ligne vore. Ganske vist har den Reform, der er indført i Norge, ikke den Rækkevidde som den her foreliggende, men der lader sig dog drage gode Slutninger fra de Erfaringer, der ere gjorte i Norge, til, hvorledes Forholdene ville blive her i Landet, og jeg tror, at alle, der kende noget til Forholdene i Norge, ville være enige om, at de der gjorte Erfaringer tale for, at Reformen vil virke til stor Gavn ogsaa her i Landet. — Den højtærede Minister begyndte sit Foredrag i Gaar med at sige, at Lovforslaget sigter til en Opfyldelse af Grundlovens §§ 71 og 74. Det forekommer mig, at det er et noget for beskædet Udtryk for, hvad dette Lovforslag indeholder. Det giver i Virkeligheden meget mere end Opfyldelsen af disse Grundlovsbud. For det første give Grundlovens §§ 71 og 74 kun en vis Ramme for, hvorledes man kan tage paa denne Sag. Grundloven paabyder

Offentlighed og Mundtlighed i hele Retsplejen, Adskillelse af Forvaltning og Retspleje og Indførelse af Nævninger, men det er klart, at disse Grundlovsbud kunne gennemføres paa meget forskellig Maade. De kunne gennemføres karrigt, og de kunne gennemføres rundeligt. Jeg tror, man maa sige om det her foreliggende Forslag, at det indeholder en fuld og rundelig Opfyldelse af Grundlovens Bud. Og det indeholder tillige noget mere, det indeholder en fuld og rundelig Gennemførelse af moderne Procesgrundsætninger, og det vil, naar det gennemføres, utvivlsomt stille vort Land i første Række mellem de civiliserede Lande paa dette Omraade. Derfor er der her Grund til at rette en varm Tak til alle de Mænd, der have arbejdet paa denne Sag. Jeg skal ikke fremhæve nogen bestemt, og det vilde ogsaa være uretfærdigt, thi lige saa vel som der maa rettes en Tak til den højtærede Minister og Folketinget for det energiske Arbejde, der er udrettet i Rigsdagen, lige saavel tror jeg ogsaa, det maa erkendes, at dette Arbejde hviler paa et meget solidt Grundlag fra de nedsatte Kommissioner, baade den første og den anden.

Der kan jo ikke være Tale om ved denne første Behandling at gennemgaa dette vidtløftige Lovforslag i dets Helhed, man maa indskrænke sig til at hæfte sin Opmærksomhed ved visse Hovedpunkter i Sagen. Jeg skal nævne et Hovedpunkt, der for mig er ret afgørende, ikke just fordi jeg sætter Reformens Hovedbetydning deri, men fordi Gennemførelsen af dette Punkt forekommer mig at være en karakteristisk Egenskab ved Forslaget. Det er Spørgsmaalet om Nævninger. Det er jo saaledes, at man blandt Lægfolk ganske sikkert, naar der er Tale om Retsreformen, først og fremmest tænker paa Nævningerne. At det er urigtigt at lægge Hovedvægten paa dette Punkt, have allerede de Talere, som havde Ordet i Gaar, stærkt fremhævet, thi i Virkeligheden kommer Reformens væsentlige Betydning til at hvile paa ganske andre Punkter, men dog er det for Sagens Stilling over for den store Almenhed af ret væsentlig Betydning, hvorledes man ordner den Sag. Jeg tror, at Lovforslaget her har ramt det rette, idet man har henlagt Nævningernes Ud-